

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

Кафедра менеджменту, підприємництва та торгівлі

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою УТЕІ ДТЕУ
(протокол 1 від 31.08. 2023 р.)

Директор

Петро ГАВРИЛКО

**МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС
INTERNATIONAL BUSINESS**

**ПРОГРАМА/
COURSE SUMMARY**

Ужгород, 2023

Укладач: Індус К.П., канд.екон.наук, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри менеджменту, підприємництва та торгівлі 29 серпня 2023 р. протокол № 1.

Рецензент: Наталія Василюха, кандидат економічних наук, доцент

ВСТУП

Програма дисципліни «Міжнародний бізнес» призначена для студентів УТЕІ ДТЕУ освітнього ступеня «магістр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент організацій» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій», призначеної для підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» в УТЕІ ДТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРЕДМЕТ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Міжнародний бізнес» полягає в наданні студентам знань та навичок, необхідних для розуміння та успішної діяльності в глобальному бізнес-середовищі.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є теоретична підготовка студентів із питань:

- формування знань про основні принципи та механізми міжнародного бізнесу;
- розвиток навичок аналізу міжнародного бізнес-середовища;
- вивчення стратегії входу на міжнародні ринки;
- ознайомлення з міжнародними стандартами та практиками ведення бізнесу;
- підготовка до управління міжнародними операціями;
- розуміння міжнародної торгівлі та інвестиційної політики;
- аналіз глобальних викликів та трендів;
- розвиток міжкультурної компетентності;

Також завданнями дисципліни є практична підготовка та формування умінь з питань:

- передбачити вплив національної культури на особливості виходу фірми на зарубіжний ринок;
- ідентифікувати багатонаціональну компанію;
- приймати рішення щодо вибору базової стратегії міжнародного бізнесу в залежності від ступеня конкурентної боротьби та вимог місцевого попиту;

- правильно обирати вид організаційної структури фірми при виході на зарубіжний ринок;
- раціонально приймати рішення щодо способу виходу підприємства на зовнішні ринки, виходячи із його можливостей та ключових компетентностей;
- правильно обирати стратегію вибору місця виробництва міжнародної компанії.

Предметом вивчення дисципліни є комплексні аспекти функціонування та розвитку компаній на міжнародних ринках, а також взаємодія бізнесу з міжнародним середовищем.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

знання:

- економічна теорія;
- менеджмент;
- маркетинг;
- бухгалтерський облік;
- іноземна мова;

вміння:

- аналізувати нормативні документи;
- користуватися пошуковими та інформаційними базами даних.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Міжнародний бізнес», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та спеціальними компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

«Менеджмент організацій» (ОС магістр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
ЗК 2	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)	1-9
<i>Спеціальні компетентності за освітньою програмою</i>		
СК 7	Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.	3-9
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		

ПРН 4	Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;	1-9
ПРН 7	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;	1-9

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Міжнародний бізнес в епоху глобалізації.

Концепція глобалізації та міжнародний бізнес. Причини формування та розвитку міжнародного бізнесу. Переваги та недоліки міжнародного бізнесу. Підходи до міжнародного бізнесу.

Література: 2, 3, 4, 7, 9, 11, 14, 17, 18, 21, 23

Тема 2. Види міжнародного бізнесу.

Вибір способу виходу на міжнародний ринок. Основні види міжнародного бізнесу. Імпорт та експорт. Ліцензування. Франчайзинг. Аутсорсинг та офшоринг. Пряме іноземне інвестування. Спільне підприємництво та стратегічне партнерство. Мультинаціональні компанії.

Література: 2, 3, 14, 16, 18, 20, 23

Тема 3. Інтернаціоналізація бізнесу як основа глобалізації.

Сутність та форми інтернаціоналізації. Інтеграція національної економіки в світову як фактор економічного зростання. Етапи інтернаціоналізації.

Література: 3, 5, 6, 8, 10, 19, 20, 23

Тема 4. Міжнародне бізнес-середовище.

Фактори міжнародного бізнес-середовища. Характеристика економічного середовища. Характеристика політичного середовища. Характеристика культурного середовища. Характеристика соціального середовища. Характеристика технологічного середовища.

Література: 2, 3, 4, 5, 9, 12, 13, 14, 15, 19, 23

Тема 5. Роль культури в міжнародному бізнесі.

Сутність культури та її значення в міжнародному бізнесі. Характеристика основних елементів культури. Важливість культури в різноманітних бізнес-контекстах. Типологія культурних вимірів Хофстеде. Ефективні стратегії адаптації міжнародного бізнесу до місцевої культури.

Література: 1, 3, 4, 12, 13, 14, 15, 19

Тема 6. Міжнародний бізнес-етикет.

Важливість міжнародного бізнес-етикету. Ключові відмінності в міжнародному бізнес етикеті. Особливості бізнес-етикету різних країн світу.

Література: 13, 14, 15, 16, 19, 21

Тема 7. Стратегія міжнародного бізнесу.

Поняття та сутність міжнародної стратегії. Характеристика основних стратегій в міжнародному бізнесі. Основні стратегії STP-маркетингу на міжнародних ринках. Характеристика основних конкурентних стратегій в міжнародному бізнесі.

Література: 1, 4, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 19, 23

Тема 8. Корпоративний імідж та брендинг в міжнародному бізнесі.

Поняття та сутність корпоративного іміджу в міжнародному бізнесі. Елементи корпоративної ідентичності. Відмінність між корпоративним іміджем та корпоративною ідентичністю. Брендинг в міжнародному бізнесі.

Література: 1, 8, 10, 15, 19, 20, 21

Тема 9. Соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі.

Еволюція корпоративної соціальної відповідальності та її види. Основні чинники, що спонукають міжнародний бізнес до соціальної відповідальності. Розробка програм соціальної відповідальності для міжнародного бізнесу.

Література: 3, 4, 11, 12, 16, 19, 20

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правовий

1. Верховна Рада України - URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Ліга Бізнес-Інформ - URL: <https://www.liga.net/>
3. Нормативні акти України - URL: <https://nau.ua/>
4. Право. Україна - URL: <https://legal.ua/>
5. Українське право - URL: <https://ukrainepravo.com/>
6. МОН України - URL: <https://mon.gov.ua/ua>

Основний

7. Alain Verbeke, I.H. Ian Lee.. International business strategy. 3rd edition. 2021. 675 p.
8. Болквадзе Н.І., Мигаль О.Ф. Особливості закупівельної логістики в міжнародному бізнесі. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія «Економічні науки». № 11 (67). 2022р. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-11-8436> URL: <https://www.internauka.com/issues/economic2022/11/8436>

9. Болквадзе Н.І., Мигаль О.Ф. Особливості застосування INCOTERMS 2020: логістичний аспект в міжнародному бізнесі. Електронний журнал «Ефективна економіка». № 12. 2022р. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.12.29>
10. Bratko O.S., Myhal O.F., Blazhey I.O. Consumer behavior trends in Ukraine under rapid technological changes. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». № 8 (28). Серпень 2019. С. 41-46
11. C. Gopinath. Globalization: a multi-dimensional system. 3rd edition. 2018. 288 p.
12. Charles Hill. ISE International business: competing in the global market place. 13th edition. 2021. 1440 p.
13. Charles Hill. Global business today. 12th edition. 2022. 640 p.
14. Charles Hill, G. Tomas M. Hult. Global business today. 11th edition. 2020. 532 p.
15. Daniel W. Baack, Barbara Czarnecka, Donald E. Baack. International marketing. 2nd edition. 2018. 672 p.
16. David Deakins. Entrepreneurship: a contemporary and global approach. 1st edition. 2021. 296 p.
17. Dluhopolskyi O.V., Ivashuk Y.P., Zatonatska T.H., Myhal O.F., Farion-Melnyk A.I., Kolesnikov A.P. Public goodecology: results of international survey. Journal of Geology, Geography and Geoecology, Vol. 31(3). Wos., 2022.
18. Ilan Alon. Global marketing. 3rd edition. 2020. 666 p.
19. John Wild, Kenneth Wild. International business: the challenges of globalization. 9th edition. 2021. 448 p.
20. Larry A. DiMatteo. International business law and the legal environment: a transactional approach. 4th edition. 2020. 768 p.
21. Leslie Hamilton, Philip Webster. International business environment. 4th edition. 2019. 488 p.
22. Mattew Lee Sawyer. Make it in America: how international companies and entrepreneurs can successfully enter and scale in U.S. markets. 1st edition. 2022. 272 p.

23. Richard M. Steers, Joyce S. Osland. Management across cultures: challenges, strategies and skills. 4th edition. 2019. 452 p.
24. Алгоритм експорту. Що потрібно знати українському експортеру.
[URL:http://loga.gov.ua/sites/default/files/collections/algorithm_eksportu.pdf](http://loga.gov.ua/sites/default/files/collections/algorithm_eksportu.pdf)
(дата звернення: 17.08.2021 р.)
25. Доброва Н.В., Осипова М.М. Основи бізнесу: навчальний посібник. Одеса: Бондаренко М. О. 2018. 305 с.
26. Міжнародний маркетинг: навч. посібник / Т. В. Князева, Ю. П. Колбушкін, С. В. Петровська та ін. К.: НАУ, 2019. 164 с.
27. Міжнародний маркетинг: підручник / за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ:Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 448 с.
28. Сазонець О.М. Управління міжнародним бізнесом: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2019. 338 с.

Додатковий

29. Михайленко О.Г. Посібник до вивчення дисципліни «Міжнародний бізнес» /Укл.: Михайленко О.Г. / Дніпро: Видавництво «КИТ», 2017. 128 с.
- 30.Транснаціональні корпорації: навчальний посібник / Рокоча В., Плотніков О., Новицький В. та ін. К.: Таксон, 2001. - 304 с.
31. Панченко Є., Фурсова О., Коваль В. Стратегії глобальної конкурентоспроможності транснаціональних банків. - Український інститут розвитку фондового ринку. – 2012. - № 7. – С. 73 – 82.
32. Нямецук Г.В. Соціально-економічний і геополітичний контексти сучасного етапу розвитку глобальної економіки. Ринок цінних паперів України. – 2019. - № 3-4. – С.51-57.
33. Нямецук Г.В. Конкурентоспроможність інтелектуальної екосистеми України: інституційно-регуляторний аспект. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2021. № 2 (74). С. 21-35.

34. Nyameshchuk A. The Intellectual-Knowledge Imperative of the Global Economy in the 21st Century. Scientific approaches to modernizing the economic system: vector of development: collective monograph (Research School for Socio-Economic and Natural Sciences of the Environment – SENSE) / V. O. Boiko, N. I. Verkhoglyadova, O. M. Volska, V. H. Hranovska. Lviv-Toruń : Liha-Pres. 2020. 352 p. P. 212–232.

Інтернет джерела

35. Примостка О.О. Міжнародний бізнес: дистанційний курс. – КНЕУ, 2020.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dom.kneu.ua/course>

36. Звіти про виконання Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС.

Євроінтеграційний портал «Україна – Європа». URL : <https://eu-ua.kmu.gov.ua/zvity-provykonannia-uhody-pro-asotsiatsiiu>

37. Указ Президента України «Про Стратегію комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року» від 11.08.2021 р № 348/2021 URL : <https://www.president.gov.ua/documents/3482021-39617>

38. ASEAN (2019). Member States: Indicators URL : <https://data.aseanstats.org/>

39. ASEAN (2019). Smart Cities Network. Concept note. URL : <https://asean.org/storage/2019/02/ASCN-Concept-Note.pdf>

40. Asia-Pacific Economic Cooperation. (2019). Member Economies.

URL : <https://www.apec.org/About-Us/About-APEC/Member-Economies>

41. Веб-портал Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>

42. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

